

Davide Longhi

Kraljevstvo Krista i kraljevstvo Teodorika u prikazima na mozaicima u crkvi Sant'Appollinare Nuovo u Ravenni

U Teodorikovoj palatinskoj bazilici, današnjoj crkvi Sant' Appollinare Nuovo u Ravenni, mozaici, koji su krasili zidove građevine prije negoli ih je u drugoj polovini 6. stoljeća uklonio nadbiskup Agnellus, slavili su kraljevsku moć gotškoga vladara i izvore njegove legitimnosti. Slika Palatiuma, danas reducirana na jednostavnu arhitektonsku strukturu, izvorno je sadržavala različite prikaze, koje su predočavali spomenici ili mozaici koji su postojali u ravenskoj Chalkè, odnosno u monumentalnom ulazu u Teodorikovu plaču, opisanu Agnellusovim perom: Teodorikova kompozicija Adventusa u Ravenni dokazuje potporu rimskog Senata u sukobima s kraljem Gota u njegovim osvajanjima Istoka, konjanička statua darovana caru Zenonu veliča legitimnost dobivenu od pokojnog cara te, na kraju, statue koje su izvorno podignute u unutrašnjosti arkada portika, umjesto zavjesa, prikazivale su možda vladajući carski par ili, pak, gotski par zajedno s dostojanstvenicima, koji su trebali ponuditi gledatelju uživo, baš kao i u mozaičkoj transpoziciji, prikaz gotškoga dvora u Ravenni. Jasno je da je uklanjanje mozaika imalo ključan politički karakter damnatio memoriae gotškoga režima, više od namjere da se na ortodoksiju preobrati ikonografija, koja je, čini se, bila slabo vezana uz eksplicitan arijanski aspekt. Uprizorenje kraljevskog Adventusa u Ravenni postaje procesija religijskoga karaktera priklanjanju Bogorodici (Theotokos) i Pantokratoru, u kojem Teodorik biva najvjerojatnije prikazan kako prinosi votivne darove zbog pobjede nad Odoakrom i zbog pobjede nad Istokom: modele bazilika Svete Marije Blaherne i Svetoga Spasitelja.

Prijevod s talijanskoga: Nina Šepić